

ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารด้านเทคนิคกับกระบวนการนิเทศภายใน
ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่
Relationship Between Technical Administration Skills and Supervision Process of
the Educational Extended School, Fang District, Chiang Mai Province

ทยานิจ เยสุวรรณ์*

ดร. จัตรีทิพย์ สุวรรณชิน**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ (1) เพื่อศึกษาทักษะการบริหารด้านเทคนิคของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ (2) เพื่อศึกษากระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ และ (3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารด้านเทคนิคกับกระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูผู้สอนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2557 จำนวน 20 โรงเรียน ปี รวมทั้งสิ้น 333 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามทักษะการบริหารด้านเทคนิคกับกระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนมีความคิดเห็นว่าการปฏิบัติงานทักษะการบริหารด้านเทคนิคกับกระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ อยู่ในระดับมาก ส่วนผลการศึกษาคือความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารด้านเทคนิคกับกระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ โดยการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน พบว่า โดยรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เป็นรายด้านพบว่า คู่ที่มีความสัมพันธ์กันในระดับสูงสุด คือ ทักษะการบริหารด้านเทคนิคกับการประเมินผลการนิเทศ โดยมีค่าความสัมพันธ์ในระดับสูง ส่วนคู่ที่มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำสุด คือ ทักษะการบริหารด้านเทคนิคกับการสร้างเครื่องมือและการพัฒนาวิธีการโดยมีค่าความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง

* นักศึกษาลำดับต้นศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น
E-mail: tayanitty@gmail.com

** คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น (อาจารย์ที่ปรึกษา)

คำสำคัญ

ทักษะการบริหารด้านเทคนิค กระบวนการนิเทศภายใน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

Abstract

This research aimed (1) to investigate the technical administration skills of the administrators in the educational extended schools in Fang District, Chiang Mai Province (2) to study the supervision process in the educational extended schools in Fang District, Chiang Mai Province (3) to investigate the relationship between the technical administration skills and the supervision process in the educational extended schools in Fang District, Chiang Mai Province. The population used in this study was the teachers in the educational opportunities expansion schools in Fang District, Chiang Mai Province. The subjects of this study were the teachers from 20 schools in the academic year of 2014. There were totally 333 people. The tools used in this research were questionnaires about the technical administration skills and the supervision process in the educational opportunities expansion schools in Fang District, Chiang Mai Province. The data were analyzed through frequency, percentage, standard deviation and Pearson's correlation coefficient analysis.

The findings were as follows: The teachers agreed that the performances of the technical administration skills and the supervision process in the educational opportunities expansion schools in Fang District, Chiang Mai Province were shown at a high level. According to the results of studying the relationship between the technical administration skills and the supervision process in the educational opportunities expansion schools in Fang District, Chiang Mai Province by using Pearson's correlation coefficient analysis, it was found that the overall relationship was positive at a high level and statistically significant at the level of .01 according to the hypothesis as set. When considering each aspect, it was shown that the correlation coefficient with the highest relationship was the technical administration skills and the supervision evaluation indicating the high relationship while the correlation coefficient with the lowest relationship was the technical administration skills and the tool creation and the procedure development showing the moderate relationship.

Keywords

Technical Administration Skills, Supervision Process, Educational Extended School

บทนำ

การศึกษาที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาคน ในฐานะที่คนถือเป็นทรัพยากรที่มีค่าและนับเป็นส่วนสำคัญของกระบวนการที่มีบทบาทโดยตรงต่อการพัฒนาสังคมและประเทศชาติ เพราะหากการจัดการศึกษามีคุณภาพดีแล้ว คนส่วนใหญ่ย่อมจะมีความรู้ความสามารถ มีการดำรงชีวิตและสามารถปรับตัวต่อสภาพการเปลี่ยนแปลงที่กำลังเกิดขึ้นในปัจจุบันได้อย่างดี และผู้ที่ทำหน้าที่ปฏิบัติการจัดการศึกษาได้ดีที่สุด คือ ผู้บริหารและครูผู้สอนซึ่งเกี่ยวข้องกับนักเรียนโดยตรง ดังที่ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2545, 21) กล่าวว่า กระทรวงศึกษาธิการได้มุ่งมั่นในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา มีการกำหนดนโยบายสำคัญในการพัฒนาคุณภาพ การจัดการเรียนการสอนและกระบวนการติดตามนิเทศการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ และมีการนิเทศอย่างต่อเนื่อง การดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนจึงเป็นงานที่อยู่ในความรับผิดชอบโดยตรงของผู้บริหารที่ต้องดำเนินงานแบบมีขั้นตอนและต่อเนื่อง ดังเช่น สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์ (2548, 126) ที่กล่าวว่าผู้บริหารมีหน้าที่ในการนิเทศติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้อื่นและจำเป็นต้องมีความรู้ด้านเทคนิคและมีความรู้เกี่ยวกับเครื่องมือต่าง ๆ ที่ใช้เป็นอย่างดี ความรู้ด้านเทคนิคเกี่ยวกับผลผลิตและกระบวนการผลิตที่จำเป็นในการจัดทำแผนและจัดทำขั้นตอนการปฏิบัติงาน ทักษะการควบคุมกำกับเพื่อช่วยฝึกฝนและนำการทำงานเฉพาะจุดแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา รวมทั้งเพื่อการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงาน รวมทั้งต้องมีทักษะที่จำเป็น 3 ประการ คือ ด้านความคิดรวบยอด ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านเทคนิค ซึ่งเป็นแนวคิดของ Robert L. Katz (อ้างถึงใน เอกชัย กิสุพันธ์, 2527, 112 - 114) และอีกสาเหตุหนึ่งที่ทำให้การนิเทศภายในไม่มีประสิทธิภาพ นั่นก็คือ การที่ผู้บริหารไม่มีความรู้ความเข้าใจในทักษะการบริหารด้านเทคนิค เพราะทักษะดังกล่าว ผู้บริหารจำเป็นจะต้องใช้ทักษะด้านเทคนิคมากที่สุด หน้าที่สำคัญของผู้บริหารยังต้องเกี่ยวข้องกับระดับปฏิบัติการอยู่ค่อนข้างมาก เพราะต้องมีความสามารถในการประยุกต์งานร่วมมือกับครูผู้สอน เพื่อภาระงานหลักในสถานศึกษา นั่นก็คือกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการปฏิบัติงานทุกอย่างในโรงเรียน

ทักษะการบริหารด้านเทคนิค (Technical Skills) เป็นความสามารถของผู้บริหารในการปฏิบัติเพื่อการพัฒนาองค์กร ดังที่ สมยศ นาวิกาน (2544, 25-26) กล่าวว่าทักษะทางเทคนิค คือ ความสามารถในการใช้เครื่องมือ ระเบียบวิธีปฏิบัติงาน หรือเทคนิคต่าง ๆ ของสาขาวิชาเฉพาะอย่าง ซึ่งทุกคนจะต้องมีทักษะทางเทคนิคที่เพียงพอสำหรับความสำเร็จของงานอย่างใดอย่างหนึ่งโดยเฉพาะที่เขาต้องรับผิดชอบอยู่ เช่นเดียวกับ ตูลา มหาพสุธาณนท์ (2545, 49-51) ที่กล่าวถึงทักษะด้านเทคนิคว่าหมายถึง การที่ผู้บริหารสามารถทำงานในด้านที่เกี่ยวกับกิจกรรมเฉพาะอย่างซึ่งเกี่ยวกับวิธีการ กระบวนการและเทคนิคอาศัยความรู้ การวิเคราะห์ และการรู้จักใช้เครื่องมือในการปฏิบัติงาน ทักษะนี้เรียนรู้ได้ด้วยการปฏิบัติระหว่างฝึกฝนหรือเตรียมตัวผู้บริหาร เช่น ความสามารถในการเขียนคำสั่งเป็นลายลักษณ์อักษร การพูด การอ่านแผนผังการสร้างอาคาร การรู้จักจัดตารางทำงาน การทำทะเบียนนักเรียน สามารถทำสำมะโนประชากรเกี่ยวกับนักเรียน เข้าใจแบบฟอร์มทะเบียนและการบัญชีใช้สอย เป็นต้น

จะเห็นได้ว่าทักษะการบริหารด้านเทคนิคนั้น ผู้บริหารโรงเรียนจำเป็นต้องมีความรู้และเข้าใจเพื่อนำมาปฏิบัติงานในโรงเรียน เป็นตัวอย่างที่ดีแก่ผู้ร่วมงาน เป็นที่ปรึกษาแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา รวมทั้งต้องเป็นผู้คอยให้การช่วยเหลือให้คำแนะนำ เพื่อให้การทำงานดำเนินไปได้โดยไม่มีอุปสรรคอันจะนำไปสู่ความมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดในการจัดการเรียนการสอน ดังนั้น ผู้บริหารจึงต้องมีการนิเทศ ติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรอยู่เสมอ ตามภารกิจงานทุกด้านภายในโรงเรียนโดยทำอย่างเป็นขั้นตอน มีการวางแผนการดำเนินงาน ดังที่

ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535, 232-235) กล่าวว่า การนิเทศ มี 4 ขั้นตอน คือ การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและ ความต้องการ การวางแผนและการจัดทำโครงการนิเทศ การดำเนินงานการนิเทศ และการประเมินผลการนิเทศ ผู้บริหารจึงเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญที่สุดต่อผลสำเร็จของการนิเทศภายในโรงเรียน ซึ่งจะต้องเป็นบุคคลที่สามารถแสดง บทบาทในการนิเทศภายในได้อย่างเหมาะสม ขณะที่กระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียน ตามกระบวนการขั้นตอน ที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2551, 8) กำหนดไว้มี 5 ขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้ คือ การศึกษา สภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ การวางแผนและการจัดทำโครงการนิเทศภายใน การสร้างสื่อเครื่องมือและ การพัฒนาวิธีการ การปฏิบัติการนิเทศภายใน และการประเมินผลการนิเทศภายใน ทั้งนี้สำนักงานคณะกรรมการ การประถมศึกษาแห่งชาติ (2541, 16) ระบุว่าการนิเทศภายในโรงเรียนเป็นหน้าที่โดยตรงของผู้บริหารที่จะต้องทำ หรือดำเนินการให้มีขึ้นในโรงเรียนที่ตนรับผิดชอบอยู่ เพราะผู้บริหารที่ไม่สนใจงานวิชาการ ไม่มีความรู้เรื่องหลักสูตร การสอน การวัดและประเมินผลสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และไม่สามารถให้คำแนะนำหรือเป็นที่ปรึกษาทางวิชาการ แก่ครูได้ ก็จะไม่ได้รับการยอมรับในเชิงวิชาการ ในขณะที่เดียวกันกับผู้บริหารที่เก่งแต่วิชาการแต่ขาดความรู้ ความสามารถในเชิงบริหารจัดการก็ไม่สามารถจัดระบบการนิเทศภายในที่มีประสิทธิภาพหรือไม่สามารถจัด กระบวนการบริหารในโรงเรียนให้เอื้อต่อกระบวนการนิเทศภายในได้ดี และยากที่จะประสบความสำเร็จใน การบริหารงาน ดังนั้น ผู้บริหารในยุคปฏิรูปการศึกษาต้องเป็นผู้บริหารมืออาชีพ มีความสามารถทั้งในเชิงบริหารและ เชิงวิชาการควบคู่กันจึงจะสามารถนำองค์การสู่ความสำเร็จได้

โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึ กษาเชียงใหม่ เขต 3 มีจำนวนทั้งหมด 20 โรงเรียน เป็นโรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนในระดับประถมศึกษา ถึงมัธยมศึกษาตอนต้น มีการดำเนินงานด้านวิชาการ โดยภาพรวมพบปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานด้าน วิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 จากผลการวิจัยของ ศรีัญญา แซ่เอ็ง (2554, 56) พบว่า ผลการทดสอบการศึกษาระดับชาติ ในส่วนของผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการโดยเฉลี่ยยังอยู่ใน เกณฑ์ที่ไม่น่าพอใจ ซึ่งส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากผู้บริหารและครูยังขาดการวางแผนในการนิเทศภายในอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง และจากความคิดเดิม ครูมีหน้าที่เพียงแค่การสอน ในส่วนของผู้บริหารมีปัญหาในด้านการบริหารเวลา ความรู้ และทักษะ การดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนเป็นงานที่อยู่ในความรับผิดชอบโดยตรงของผู้บริหารและ เป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญที่สุดต่อผลสำเร็จในการนิเทศภายในโรงเรียน ซึ่งจะต้องเป็นบุคคลที่สามารถแสดงบทบาท ในการนิเทศภายในได้อย่างเหมาะสม มีประสิทธิภาพสูงสุด แต่เนื่องจากการบริหารงานภายในโรงเรียนขยายโอกาส ทางการศึกษา อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ นั้น เป็นไปตามบริบทของโรงเรียนที่แตกต่างกัน ทั้งการคมนาคมเดินทาง ที่ยากลำบากในบางโรงเรียน ทั้งความห่างไกล ความหลากหลายเผ่าพันธุ์ มีความแตกต่างทางด้านวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีสังคมและภาษาที่ใช้ในการสื่อสารและจำนวนหนึ่งยังเป็นผู้อพยพมาจากประเทศเพื่อนบ้าน ที่เข้ามาขายแรงงาน ทำให้มีเด็กวัยเรียนจำนวนมากที่ไม่มีเอกสารทางทะเบียนราษฎรส่งผลกระทบต่อกรให้บริการ การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทำให้มีความยุ่งยากและซับซ้อนมากขึ้น มีจำนวนเด็กตกหล่นและเด็กออกกลางคัน เป็นจำนวนมาก ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนทุกช่วงชั้นต่ำกว่าระดับมาตรฐานประเทศ ในสาระวิชา หลักคือ ภาษาไทย วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และภาษาอังกฤษ นอกจากนี้แล้วประชากรวัยเรียนในพื้นที่รับผิดชอบ ยังไม่ได้รับโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง แต่ในขณะเดียวกันแม้ว่าบางโรงเรียนที่มีความพร้อม

ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างเต็มที่ ทั้งสถานศึกษาและความร่วมมือกับชุมชน ผู้ปกครองและตัวผู้เรียนที่มีความพร้อม แต่ก็ยังมีปัญหาการจัดการศึกษาและการนิเทศภายในสถานศึกษา ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาไม่ดีเท่าที่ควร เพราะการนิเทศภายในต้องเกิดจากความร่วมมือกันระหว่างผู้บริหารและครูผู้สอนโดยตรง โดยอาศัยรูปแบบการบริหารจัดการตามสายบังคับบัญชา เพื่อให้งานมีการตรวจสอบกลั่นกรองให้มีความผิดพลาดน้อยที่สุด อันจะส่งผลต่อการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาระยะ 4 ปี ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่เขต 3 (2555, 2-11) ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษาว่า ทักษะการบริหารด้านเทคนิคกับกระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ มีความสัมพันธ์กันหรือไม่ อย่างไร ทั้งนี้เพื่อนำผลการวิจัยไปวางแผนพัฒนาทักษะการบริหารด้านเทคนิค และกระบวนการนิเทศภายในให้มีประสิทธิภาพ อันจะส่งผลให้ผู้เรียนมีศักยภาพและมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาทักษะการบริหารด้านเทคนิคของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อศึกษากระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารด้านเทคนิคกับกระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่

สมมติฐานการวิจัย

ทักษะการบริหารด้านเทคนิคของผู้บริหารมีความสัมพันธ์ทางบวกกับกระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่

วิธีการวิจัย

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ ครูผู้สอนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาอำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2557 จำนวน 20 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 333 คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารด้านเทคนิคของผู้บริหารกับกระบวนการนิเทศภายใน ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาอำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่โดยศึกษา 2 ประเด็น คือ (1) ทักษะของผู้บริหาร ตามทฤษฎีของ Robert L. Katz (อ้างถึงใน กรรณิการ์ บุญทวี, 2555, 3) ซึ่งผู้วิจัยคัดเลือกมาศึกษาเฉพาะด้านเทคนิค เนื่องจาก ทักษะด้านดังกล่าวเป็นทักษะที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานระหว่างผู้บริหารและครูผู้สอนโดยตรงกับกระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียน (2) กระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนตามกระบวนการขั้นตอนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2551, 8) มีขั้นตอนการดำเนินงาน 5 ขั้นตอน คือ การศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการ การวางแผนและการจัดทำโครงการนิเทศภายใน การสร้างเครื่องมือและการพัฒนาวิธีการดำเนินงานการนิเทศภายในและการประเมินผลการนิเทศภายใน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ ตอนที่ 2 ทักษะการบริหารด้านเทคนิคของผู้บริหาร เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตอนที่ 3 กระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และ ตอนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะ เป็นแบบสอบถามปลายเปิดการทดสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือ ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปทดสอบความเที่ยงตรงด้านเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คนโดยทั้งหมดได้ยืนยันว่าเครื่องมือฉบับดังกล่าวมีความเที่ยงตรงด้านเนื้อหาแล้ว จากนั้นจึงได้นำไปทดลองใช้ (Try-Out) กับครูผู้สอนในโรงเรียนบ้านสันต้นหม้อ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 30 คน ซึ่งเป็นโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาที่มีบริบทและสภาพแวดล้อมใกล้เคียงกับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ แล้วนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น โดยใช้สัมประสิทธิ์อัลฟา (Coefficient Alpha) ของ Cronbach มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .763 และผู้ทดลองตอบแบบสอบถามทุกคน มีความเข้าใจทางด้านภาษาที่ตรงกันกับเจตนาของผู้วิจัย

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยขอหนังสือจาก คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์นถึงผู้อำนวยการโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาอำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งผู้วิจัยไปเก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง ระหว่างวันที่ 3 -28 พฤศจิกายน 2557 โดยขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามจากครูผู้สอนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ ในปีการศึกษา 2557 จำนวน 333 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามคืน คิดเป็นร้อยละ 100 จากนั้นนำมาทำการตรวจสอบ พบว่า มีความสมบูรณ์ ทุกฉบับ จึงนำมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้รับมาทำการวิเคราะห์โดยใช้ค่าสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารด้านเทคนิคกับกระบวนการนิเทศภายใน ผู้วิจัยใช้วิธีวิเคราะห์โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัย

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากที่สุดจำนวน 211 คน และบุคลากรส่วนใหญ่มีอายุ 40 ปีขึ้นไป มีจำนวน 139 คน โดยมีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาตรีมากที่สุด จำนวน 250 คน รวมถึงมีประสบการณ์ในการทำงาน 5-20 ปีมากที่สุด มีจำนวน 118 คน และบุคลากรมีการสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 มากที่สุดจำนวน 135 คน ผลการศึกษาจากผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า

1. ทักษะการบริหารด้านเทคนิคของผู้บริหาร

ทักษะการบริหารด้านเทคนิคของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่โดยรวม มีการปฏิบัติมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การจัดทำสถิติและข้อมูลสารสนเทศ

ที่เป็นปัจจุบันของโรงเรียน มีการปฏิบัติมาก (มีค่าเฉลี่ย 4.16) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การพัฒนาตนเองให้เป็น ผู้ใฝ่หาความรู้อยู่เสมอ มีการปฏิบัติปานกลาง (มีค่าเฉลี่ย 3.07)

2. กระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่

กระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ โดยรวม มีการปฏิบัติมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการศึกษา สภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ (มีค่าเฉลี่ย 3.78) ด้านการประเมินผลการนิเทศ (มีค่าเฉลี่ย 3.71) ด้านการ ดำเนินงานการนิเทศ (มีค่าเฉลี่ย 3.46) ด้านการสร้างเครื่องมือและการพัฒนาวิธีการ (มีค่าเฉลี่ย 3.31) และด้านการ วางแผนและการจัดทำโครงการนิเทศภายใน (มีค่าเฉลี่ย 3.31)

3. ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารด้านเทคนิคกับกระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษาอำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่

โดยรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูง ($r = 0.79$) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ระหว่างตัวแปรทักษะการบริหารด้านเทคนิคกับกระบวนการนิเทศภายใน ปรากฏว่าตัวแปร ย่อยทุกตัวมีความสัมพันธ์เชิงบวก โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) อยู่ระหว่าง 0.50 ถึง 0.78 เมื่อพิจารณาค่า สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารด้านเทคนิคกับกระบวนการนิเทศภายในรายด้านพบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่มีความสัมพันธ์กันในระดับสูงคือ ทักษะการบริหารด้านเทคนิค กับ ด้านการศึกษาสภาพ ปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ ($r = 0.73$) และด้านการประเมินผลการนิเทศ ($r = 0.78$) ส่วนค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์ที่มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลางคือ ทักษะการบริหารด้านเทคนิค กับ ด้านการวางแผนและ การจัดทำโครงการนิเทศภายใน ($r = 0.54$) ด้านการสร้างเครื่องมือและการพัฒนาวิธีการ ($r = 0.50$) และด้านการ ดำเนินงานการนิเทศ ($r = 0.66$)

4. ปัญหาและข้อเสนอแนะ

ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทักษะการบริหารด้านเทคนิคกับกระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ จากแบบสอบถามทั้งหมด 333 ชุด ซึ่งมีผู้ตอบแบบสอบถาม ปลายเปิดจำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 36.33 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด ผู้วิจัยได้จัดกลุ่มปัญหาและ กลุ่มข้อเสนอแนะที่เหมือนกันหรือคล้ายคลึงเข้าด้วยกันพบปัญหาและข้อเสนอแนะ ดังนี้ ผู้บริหารสร้างภาวะกดดัน ทางอารมณ์ทำให้เกิดภาวะความเครียดขาดแรงบันดาลใจและบรรยากาศในการทำงาน ขาดความเสมอภาคและ ความเที่ยงธรรมในการปฏิบัติต่อของบุคลากร ไม่ได้รับฟังความคิดเห็นและชี้แจงภาระงานของผู้บริหารให้ผู้ใต้บังคับ บัญชาทราบจึงทำให้ขาดการมีส่วนร่วมในการทำงาน มักใช้ความคิดและการตัดสินใจเอง ไม่มีการวางแผนการทำงาน ที่แน่นอน บางครั้งไม่มีการประชุมชี้แจงก่อนการดำเนินงาน โดยมีข้อเสนอแนะว่า ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับ บัญชาได้มีส่วนร่วมและมีข้อเสนอแนะในการทำงาน รวมไปถึงกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ควรเป็นที่ยอมรับของบุคลากรทุกฝ่าย และควรนำหลักธรรมาภิบาลในการบริหารงาน ไม่สร้างแรงกดดันทางลบ มีเหตุมีผล มีการกำหนดรูปแบบหรือ เครื่องมือในการประเมินผลอย่างชัดเจนและหลากหลายเหมาะสมกับครูผู้สอนในแต่ละระดับชั้น และควรมีการประชุม ชี้แจงภาระงานของผู้บริหารให้ทราบ

การอภิปรายผล

จากผลการวิจัย เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารด้านเทคนิคกับกระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาอำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ ผู้วิจัยพบประเด็นที่น่าสนใจสามารถนำมาอภิปรายผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. ทักษะการบริหารด้านเทคนิคของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การพัฒนาตนเองให้เป็นผู้ใฝ่หาความรู้อยู่เสมอ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารไม่ได้มีการประชุมหรือชี้แจงว่า ตนเองมีภารกิจที่จะต้องบริหารจัดการภายใต้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด (ข้อมูลจากแบบสอบถามในตอนต้นที่ 4) ซึ่งการที่จะบริหารให้ประสบความสำเร็จได้ล้วนแต่ต้องศึกษาหาแนวทางแก้ไข อย่างต่อเนื่อง รวมถึงสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่เขต 3 และกระทรวงศึกษาธิการตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ก็มีนโยบายในการพัฒนาศักยภาพของผู้บริหารอย่างต่อเนื่อง โดยพิจารณาได้จากหนังสือราชการ หรือการรับรู้ภายในโรงเรียน ถึงการจัดให้มีการอบรมผู้บริหารในหลักสูตรต่าง ๆ ทั้งระยะสั้นและระยะยาว รวมไปถึงหลักสูตรการพัฒนาทักษะในเชิงปฏิบัติ เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะในการบริหารแก่ผู้บริหารให้ครบทุกด้านเพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการบริหารและการดำเนินงานตามภารกิจเพื่อการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล อันนำไปสู่เป้าหมายเพื่อมุ่งผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนอย่างแท้จริง ประกอบกับเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้บ่งชี้ให้ผู้บริหารโรงเรียน ต้องมีทักษะในการบริหารเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารและต้องทำงานด้วยจิตใจที่แน่วแน่ มั่นคง ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคและปัญหานั้นประการ ดังนั้น ในการดำรงตำแหน่งในบทบาทของผู้บริหารจึงต้องมีการพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งครูผู้สอนอาจจะไม่รับทราบถึงสถานการณ์ดังกล่าวอย่างแท้จริง เพราะทุก ๆ ครั้งที่ผู้บริหารต้องออกนอกสถานที่เพื่อไปปฏิบัติราชการ หรือประสานงานกับองค์กรต่าง ๆ รวมถึงการประชุมร่วมในสายผู้บริหาร ซึ่งสิ่งเหล่านี้ ล้วนแล้วแต่บ่งชี้ถึงการพัฒนาตนเองให้เป็นผู้ใฝ่หาความรู้อยู่เสมอด้วยเช่นกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เกียรติศักดิ์ เพ็ชรนารายณ์ (2548) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ทักษะการบริหารของครูใหญ่โรงเรียนมัธยมศึกษาสัตหีบ ผลการวิจัยข้อเสนอแนะตามทัศนะของครูผู้สอน พบว่า ควรมีการพัฒนาทักษะการบริหารอย่างต่อเนื่อง หรือควรมีการศึกษาดูงานในโรงเรียนตัวอย่าง เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการศึกษาให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับ ประคอง แสงจำหน่าย สุรางค์ เมฆานนท์ และ อนงค์ อนันตริยเวช (2553) ได้ทำการศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี ผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหารควรมีการพัฒนาศักยภาพด้านความรู้ทักษะในการบริหารจัดการภายใต้ความเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ เพื่อให้เกิดคุณภาพในการบริหารจัดการศึกษาอย่างแท้จริง และสอดคล้องกับ กิ่งแก้ว เพ็ญสุริยะ (2549) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ทักษะการบริหารของผู้บริหารเขตคุณภาพการศึกษาสนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา ผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหารต้องมีการพัฒนาทักษะในการบริหารจัดการมีความรู้ ความสามารถ ความชำนาญ ในการเลือกวิธีการ กระบวนการเทคนิค และเครื่องมือในการปฏิบัติงานได้เป็นอย่างดี

2. กระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ กระบวนการนิเทศภายใน ด้านการสร้างเครื่องมือและการพัฒนาวิธีการเกี่ยวกับการจัดหาสื่อและเครื่องมือนิเทศจากวัสดุอุปกรณ์ที่มีอยู่ในโรงเรียนหรือท้องถิ่น ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากที่โรงเรียนขยายโอกาส

ทางการศึกษา อำเภอฝาง โดยส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่ห่างไกลความเจริญ ประกอบกับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานรัฐไม่เพียงพอต่อความต้องการในการบริหารจัดการการศึกษา จึงส่งผลกระทบต่อการศึกษา อีกทั้งวัสดุและอุปกรณ์ในโรงเรียนมีจำกัด จึงทำให้ผลการวิจัยในประเด็นดังกล่าวมีค่าเฉลี่ยในระดับปานกลาง และจากการศึกษาปัญหา ด้านการสร้างเครื่องมือและการพัฒนาวิธีการ พบว่า เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลการนิเทศฯ ความหลากหลาย ทั้งนี้ผู้วิจัยได้มีการสังเคราะห์ข้อมูล พร้อมทั้งมีการสอบถามผู้ตอบแบบสอบถามเพิ่มเติมในประเด็นดังกล่าว พบว่า การนิเทศภายในของผู้บริหาร ส่วนใหญ่ใช้เครื่องมือในการนิเทศ เช่น แบบทดสอบ แบบสำรวจ แบบสังเกต หรือแบบบันทึกพฤติกรรมจัดการเรียนรู้ ซึ่งครูผู้สอนในฐานะของผู้ตอบแบบสอบถาม อาจมีความต้องการให้ผู้บริหารมีการพัฒนาและสร้างเครื่องมือในรูปแบบต่าง ๆ ให้มีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จำนงค์ ดวงรัตน์ (2548) ได้ศึกษากระบวนการนิเทศภายในตามการปฏิบัติของผู้บริหารและครูผู้สอนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอลำโรงท่า จังหวัดสุรินทร์ ผลการวิจัยพบว่า ด้านการสร้างสื่อและเครื่องมือในการนิเทศระดับปานกลาง และสอดคล้องกับ เฉลียว นัยนา (2550) ได้ทำการวิจัย เพื่อศึกษากระบวนการนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในอำเภอแม่สรวย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า กระบวนการนิเทศภายในด้านการสร้างสื่อและเครื่องมือในการนิเทศ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง

3. ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารด้านเทคนิคกับกระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า คู่ที่มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำสุด คือ ทักษะการบริหารด้านเทคนิคกับด้านการสร้างเครื่องมือและการพัฒนาวิธีการ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก วัสดุและอุปกรณ์ในการสร้างเครื่องมือการนิเทศภายในของโรงเรียนมีจำนวนจำกัด และขาดการสนับสนุนจากหน่วยงานส่วนกลาง จึงทำให้ผู้บริหารขาดสภาพคล่องในการบริหาร และเกิดอุปสรรคในการจัดกระบวนการนิเทศภายใน จึงทำให้ทักษะการบริหารด้านเทคนิคกับด้านการสร้างเครื่องมือและการพัฒนาวิธีการนิเทศภายในมีความสัมพันธ์กันต่ำ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เฉลียว นัยนา (2550) ที่ได้ทำการวิจัย เพื่อ ศึกษากระบวนการนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในอำเภอแม่สรวย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า กระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้ง 5 ขั้นตอน พบว่าการปฏิบัติโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติน้อยที่สุด คือ การสร้างเครื่องมือและการพัฒนาวิธีการ

สรุป

จากผลการวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารด้านเทคนิคกับกระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาอำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ทักษะการบริหารด้านเทคนิคกับกระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาอำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่ยังไม่พบประเด็นที่ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอแนะในด้านการบริหารงานของผู้บริหาร ด้านการพัฒนาตนเองของผู้บริหาร การมีส่วนร่วมในการทำงานของบุคลากร และการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการนิเทศการเรียนการสอน ดังนั้นผู้วิจัย จึงมีข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาทักษะการบริหารด้านเทคนิคกับพัฒนากระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาอำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ ดังนี้

1. ทักษะการบริหารด้านเทคนิคของผู้บริหาร เพื่อให้การบริหารโรงเรียนบรรลุเป้าหมายของการจัดการศึกษา ผู้บริหารควรเสริมสร้างบทบาทหน้าที่ของตนเอง ในการพัฒนาทักษะในการบริหารด้านเทคนิคอย่างต่อเนื่องโดยอาจเข้าฝึกอบรมในหลักสูตรผู้บริหาร หรือการศึกษาดูงานเพื่อนำมาพัฒนาทักษะของตนเองอย่างต่อเนื่องและควรนำหลักธรรมาภิบาลในด้านหลักการมีส่วนร่วมนำมาประยุกต์ใช้ในการบริหารสถานศึกษา ให้เกิดประโยชน์สูงสุด
 2. กระบวนการนิเทศภายใน ผู้บริหารควรมีการพัฒนาสื่อและเครื่องมือการนิเทศภายในเช่น การใช้แบบประเมินตนเอง หรือ แบบประเมินระหว่างครูผู้สอน เพื่อนำเครื่องมือดังกล่าวมาพิจารณาและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนของครู หรือควรมีการทดลองและปรับปรุง สื่อและเครื่องมือนิเทศก่อนนำไปใช้จริง เพื่อให้เครื่องมือมีคุณภาพและได้เครื่องมือที่มีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น
 3. ผู้บริหารควรมีการคิดวิเคราะห์ และพัฒนาวิธีการในการนิเทศ และพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลการนิเทศให้มีความหลากหลาย เหมาะสมกับสภาพการจัดการศึกษาในชั้นเรียน
 4. ผู้บริหารควรมีการวางแผนการนิเทศภายในให้สอดคล้องกับนโยบาย วัตถุประสงค์ และแนวทางการปฏิบัติการนิเทศภายในและกำหนดขั้นตอนหรือวิธีการในแต่ละแผนไว้อย่างชัดเจน จากนั้นทำการชี้แจงนโยบาย วัตถุประสงค์ และการดำเนินการนิเทศภายในให้ครูผู้สอนมีความเข้าใจและยอมรับแผนการนิเทศภายในที่วางไว้
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป มีดังนี้
1. ควรศึกษาเรื่องประสิทธิผลของกระบวนการจัดการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอลำปาง จังหวัดเชียงใหม่
 2. ควรทำการศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารด้านเทคนิคกับการสร้างเครื่องมือและการพัฒนาวิธีการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอลำปาง จังหวัดเชียงใหม่

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545**. กรุงเทพมหานคร : ศรุสภา.
- กรรณิการ์ บุญทวี. (2555). **ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารกับกระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เขตอำเภอลำปาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น.
- กิ่งแก้ว เพ็ญสุริยะ.(2549). **ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาเขตคุณภาพการศึกษา สนามชัยเขตจังหวัดฉะเชิงเทรา**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เกียรติศักดิ์ เพ็ชรนารายณ์. (2548). **ทักษะการบริหารของครูใหญ่โรงเรียนธัมมสิริศึกษาสัตหีบ**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.
- จำนงค์ ดวงรัตน์. (2548). **การศึกษากระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอลำปาง จังหวัดสุรินทร์**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- เจลิยว นัยนา. (2550). **กระบวนการนิเทศภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในอำเภอมะสรวย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 2**. สารนิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.

- ตุลา มหาพสุธานนท์. (2545). **หลักการจัดการ หลักการบริหาร**. กรุงเทพฯ: พ.ศ. พัฒนา.
- ประคอง แสงจำหน่าย สุรางค์ เมฆานนท์ และ อนงค์ อนันตริยเวช. (2553). ทักษะการบริหารงานของผู้บริหาร
โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี. **วารสารบัณฑิตศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์**. 4,145-146.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2535). **การบริหารงานวิชาการ**. กรุงเทพฯ: สหมิตรออฟเซท.
- วิโรจน์ สารรัตนะ. (2542). **การบริหาร หลักการ ทฤษฎี และประเด็นทางการศึกษา**. กรุงเทพฯ: ทิพย์วิสุทธิ.
- ศรัญญา แซ่เอ็ง. (2554). **ความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อสภาพการนิเทศภายในโรงเรียนของศูนย์พัฒนา
คุณภาพการศึกษาสหมิตรวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3.
วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี**.
- สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์. (2548). **ภาวะผู้นำ ทฤษฎีและปฏิบัติ: ศาสตร์และศิลป์สู่ความเป็นผู้นำที่สมบูรณ์.
(พิมพ์ครั้งที่ 2)**. กรุงเทพฯ: วิรัตน์ เอ็ดดิวเสชั่น.
- สมยศ นาวิการ. (2544). **การบริหาร**. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: บรรณกิจ.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3. (2555). **แผนพัฒนาการจัดการศึกษา ระยะ 4 ปี
(พ.ศ. 2555-2558)**. เอกสารกลุ่มนโยบายและแผน 1/2555: สพป.ชม.3.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2541). **เอกสารการประกันคุณภาพการศึกษา**.
กรุงเทพฯ: ที.พี.พรินท์.
- _____. (2545). **คู่มือการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรการประถมศึกษา พุทธศักราช 2521
(ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533)**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2551). **การนิเทศติดตาม**. กรุงเทพฯ: สำนักวิชาการและ
มาตรฐานการศึกษา.
- เอกชัย กี่สุขพันธ์. (2527). **หลักการบริหารการศึกษาทั่วไป**. กรุงเทพฯ: ภาควิชาบริหารการศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.